

Základní škola Stěbořice, okres Opava



MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro školní rok 2024/2025

Zpracovala: Mgr. Žaneta Stoklasová (současný školní metodik prevence) a Mgr. Jana Kabajová Ph.D. (loňský metodik prevence)
Odsouhlasila: Mgr. Blanka Zajícová
ředitelka školy

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Název školy: Základní škola Stěbořice, okres Opava

Adresa: Stěbořice 150, 747 51 Stěbořice

IČO: 47813016

E-mail školy: zssteborice@seznam.cz

Telefon školy: 553 66 10 21

Mobil školy: 602 521 414

Ředitelka: Mgr.. Blanka Zajícová

Zástupkyně: Mgr. Věra Halátková

Výchovný poradce: Mgr. Jana Kabajová, Ph.D.

Školní metodik prevence: Mgr. Žaneta Stoklasová

Konzultační hodiny metodika prevence: pondělí 13:30 – 14:15

STATISTICKÉ ÚDAJE

Počet žáků k 30. 9. 2024: 228 žáků

Počet tříd: 8 tříd na nižším stupni a 6 tříd na vyšším stupni (ve 2., 3. , 5, 8. a 9. ročníků po dvou třídách)

Průměrný počet žáků ve třídě: 1. stupeň – 17

2. stupeň – 17

celkem – 17

Počet pedagogických pracovníků: 24 pedagogických pracovníků – z toho 19 učitelů, 5 vychovatelek a 3 asistentky pedagoga

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA METODIKA PREVENCE ZA ŠKOLNÍ ROK 2023/24

1. ZHODNOCENÍ REALIZACE PLÁNOVANÝCH AKTIVIT

Zhodnocení realizace plánovaných aktivit

Zařazené preventivní aktivity odpovídaly plánu z Minimálního preventivního programu pro školní rok 2023/2024.

Mezi osvědčené akce jsme zařadili například **přednášku o poruchách příjmu potravy na Slezském gymnáziu, adaptační pobyt pro 6. třídu a kurzy pořádané přes platformy Ebezpečí a Hasík**. Tyto úspěšné aktivity se snažíme začleňovat do pravidelného plánu preventivních opatření.

V rámci preventivních aktivit jsme využili také **hodiny osobnostní výchovy**. Během těchto hodin se žáci seznamují s různými průřezovými tématy a průběžně se zařazují aktivity zaměřené na zlepšení vzájemných vztahů ve třídě. Tyto hodiny osobnostní výchovy byly vedeny metodikem prevence. Cílem těchto hodin, stejně jako speciální práce v rámci preventivních opatření, bylo vyjasnění vzájemných vztahů ve třídě a aktivní řešení aktuálních problémů. Zároveň jsme se snažili posílit pozitivní vazby mezi žáky a nastavit správná pravidla chování.

Uvádím přehled aktivit zaměřených na specifickou prevenci:

Adaptační kurz šesté třídy

Dne 21. a 22. září 2023 se žáci šesté třídy společně se svou třídní učitelkou Kateřinou Dvořáčkovou zúčastnili adaptačního kurzu, který se tentokrát konal na Turistické základně Železná ve Vrbně pod Pradědem. Kurz byl veden dvěma zkušenými pedagožkami ze Střediska volného času v Bruntále. Během těchto dvou dnů měli žáci skvělou příležitost poznat svou třídní učitelku a navázat nová přátelství mezi sebou. Program kurzu byl plný nekonvenčních soutěží, které jim umožnily objevovat své schopnosti a posilovat týmový ducha.

Hasík

I letos se naše škola zapojila do projektu HASÍK. Tento program je určen žákům 2. a 6. ročníku a zaměřuje se na prevenci požárů a správné chování v případě jejich vzniku. Pracovníci projektu HASÍK v říjnu a listopadu navštívili naši školu a přinesli s sebou mnoho užitečných znalostí a dovedností. Děti se během této návštěvy aktivně zapojily do cvičení a simulací, aby si osvojily správné postupy v případě nouze. Věříme, že díky tomuto programu jsou naše děti lépe připraveny na různé nebezpečné situace a budou schopny reagovat s klidem a rozvahou.

Poruchy příjmu potravy

Ve snaze o komplexní péči o zdraví našich žáků se věnujeme i problematice poruch příjmu potravy. V tomto školním roce měli žáci 9. ročníku možnost účastnit se přednášky na toto téma, která se konala na konci měsíce června. Tuto vzdělávací aktivitu jsme uskutečnili ve spolupráci s organizací HELP P3 na Slezském gymnáziu v Opavě pod vedením paní Tkáčové, zakladatelky tohoto spolku. Organizace HELP P3 se zaměřuje na osvětu a pomoc mladým lidem trpícím poruchami příjmu potravy. Naše žáky tato přednáška provedla aktuálním vývojem v této oblasti a poskytla jim cenné rady a kontakty pro případ, že by se sami nebo jejich blízcí potýkali s podobnými problémy.

Slezská nemocnice v Opavě

V prosinci jsme měli tu čest přivítat tři zaměstnankyně Slezské nemocnice v Opavě, které se postaraly o zajímavý a poučný program pro naše žáky. Během této návštěvy se naši žáci nejen seznámili s chodem nemocnice a náplní jednotlivých profesí, ale také získali důležité informace o hygieně rukou a její důležitosti pro udržení zdraví. Zaměstnankyně nemocnice detailně vysvětlily žákům techniku správného mytí rukou a zdůraznily její význam pro prevenci nemocí a šíření infekcí. Žáci měli možnost si tuto techniku vyzkoušet a ověřit si, zda si ruce umyli dostatečně důkladně, pomocí speciálního kontrolního přístroje. Tato interaktivní část programu byla velmi oblíbená a zároveň poučná.

Charitativní projekt

Letošní devátáci naší školy se rozhodli podpořit malého Teodora Goldsteina, chlapce trpícího Prader-Willi Syndromem, nemocí, pro niž bohužel dosud neexistuje lék. Navzdory těmto 8 obtížím se rodiče malého Teodora rozhodli bojovat a podílet se na financování výzkumu této nemoci. Žáci se spojili s otcem malého Teodora a iniciovali řadu charitativních akcí s cílem získat prostředky na podporu Teodora. Na podzim připravovali palačinky a v červnu pekli pizzu a prodávali nanuky. Tímto jednotným úsilím ukázali nejen svou schopnost myslet na druhé, ale také svou schopnost spojit se a jednat ve prospěch dobré věci.

2. VZDĚLÁVACÍ AKCE PRO PEDAGOGY V OBLASTI PREVENCE

V oblasti prevence je klíčové, aby se neustále vzdělávali i naši učitelé. Proto jsme jim nabídli možnost účastnit se několika školení, která byla dobrovolná. Jedním z těchto školení bylo zaměřeno na vytváření bezpečného klimatu ve třídě a vedla ho Helena Vymazalová z Jules a Jim, z.ú.. Dále jsem kolegy informovala o problematice HHC, a jaké důsledky má jeho užívání na zdraví člověka. Taktéž jsem je upozornila na problematiku užívání nápoje Prime u malých dětí. Tento nápoj patří mezi energetické nápoje, které mohou mít velký dopad na zdraví dětí. Zařazení do skupiny Metodici prevence sobě se ukázalo jako velmi užitečné, neboť zde jsou poskytovány důležité materiály, náměty a podněty jak ze strany pedagogů, tak i metodiků prevence. Dále jsem měla možnost získávat nové informace z oblasti prevence na pravidelných schůzkách metodiků prevence, které pořádá okresní metodička prevence Mgr. Lucie Šimečková. Tyto schůzky probíhaly ve stanovených termínech. - říjnová schůzka metodiků prevence letos neproběhla z důvodu dlouhodobé nemocenské paní Šimečkové. 5. 6. 2024 – schůzka školních metodiků prevence (J. Kabajová)

3. VZDĚLÁVACÍ AKCE PRO RODIČE V OBLASTI PREVENCE

Není dostačující pouze vzdělávat naše žáky, ale také je důležité informovat jejich rodiče o klíčových otázkách týkajících se prevence. Proto jsme se rozhodli aktivně zapojit rodiče do této problematiky, které s nejdůležitějšími informacemi seznamujeme prostřednictvím webových stránek a také konkrétně zaměřených mailů. Letos jsem je hlavně informovala o

problematice HHC, a jaké důsledky má užívání těchto látek na zdraví člověka. Taktéž jsem je upozornila na problematiku užívání nápoje Prime u malých dětí. Tento nápoj patří mezi energetické nápoje, které mohou mít velký dopad na zdraví dětí. Komunikace s rodiči je pro nás klíčová, neboť pouze společným úsilím a informovaností můžeme dosáhnout bezpečnějšího a zdravějšího prostředí pro naše děti.

4. VÝSKYT ŘEŠENÝCH PROJEVŮ RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Tento školní rok jsme se zaměřili i na žáky, kteří čelili různým složitým životním situacím nebo trpěli duševními problémy, které ovlivňovaly jejich každodenní život i školní prostředí. Vzhledem k jejich potřebám jsme jim nabídli podporu a pomoc, abychom jim pomohli zvládnout tyto obtížné situace a podpořili je v jejich zvládnutí. I v letošním školním roce jsme se setkali s negativními projevy v chování u některých dětí, které vyžadovaly naši pozornost a aktivní řešení. Některé situace jsme řešili prostřednictvím rozhovoru a vysvětlením správných postupů a chování. Avšak nevyhnutelně jsme se také museli vypořádat s případy, kdy bylo zapotřebí udělit kázeňská opatření.

Přehled udělených výchovných opatření za první pololetí školního roku 2023/2024:

Napomenutí TU – 0krát

Důtka TU – 1krát Důtka ŘŠ – 1krát

Snížená známka z chování 2 – 1krát

Snížená známka z chování 3 – 0krát

Zameškané hodiny za obě pololetí školního roku 2023/2024:

Omluvené hodiny celkem – 25 969 hodin

Průměrný počet omluvených hodin na žáka – 111,45 hodin

Neomluvené hodiny celkem – 1 hodina

5. ZHODNOCENÍ REALIZACE CÍLŮ MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU NA ŠKOLNÍ ROK 2023/2024

a) pro žáky

Každá třída si na začátku školního roku stanovuje tzv. „pravidla třídy“, kde se dohoduje na pravidlech, která budou dodržovat a vzájemně na jejich dodržování dohlížet. Pravidla jsou pružná a mohou být v průběhu roku upravována podle potřeby. Žáci se aktivně zapojují do různých školních aktivit. Starší žáci často nabízejí svou pomoc při akcích, které jsou určeny pro mladší ročníky, jako například pasování prvňáčků, sportovní den, dětský den pro 1. stupeň nebo Pohádkový les. U kabinetu výchovné poradkyně jsou zveřejňovány důležité informace týkající se kyberprostoru a jsou zde uvedeny také konzultační hodiny ŠMP. Ve 9. třídě je pak nástěnka věnována problematice duševního zdraví. Kontakt na linku bezpečí je uveden v každé třídě na nástěnce. Aktuální informace jsou také dostupné na webových stránkách školy v sekci Prevence.

b) pro pedagogy

Učitelé pro žáky připravili širokou a pestrou nabídku kroužků a doučování, která byla s nadšením využívána žáky. Tato nabídka zahrnovala různorodé aktivity, které odpovídaly zájmům a potřebám žáků, a poskytovala jim příležitost k dalšímu rozvoji a objevení nových

zájmů. Kázeňské přestupky byly okamžitě řešeny v rámci třídy společně s třídním učitelem nebo třídní učitelkou. Školní metodik prevence pečlivě sleduje řešené problémy, uskutečněné akce a školení zaměřená na prevenci. Zároveň se snaží rozšiřovat materiálové zázemí v oblasti prevence.

Ve sborovně je vytvořena složka nazvaná „Prevence“, kde učitelé naleznou kontakty na různé organizace, formuláře pro záznam nevhodného chování a metodická doporučení k řešení rizikových projevů chování vydaná MŠMT. Pro učitele je ve sborovně vyhrazen prostor, kde jsou uloženy veškeré materiály z oblasti prevence, které jsou kdykoliv dostupné.

c) pro rodiče

Na začátku školního roku byli rodiče podrobně seznámeni s platným školním řádem. Informace o akcích školy jsou průběžně rodičům sdělovány prostřednictvím e-mailových zpráv a elektronických žákovských knížek. Webové stránky školy jsou pravidelně aktualizovány, aby rodiče měli přehled o aktuálním dění. V případech, kdy je zapotřebí řešit konkrétní problémy s jednotlivými žáky, jsou rodiče informováni telefonicky, písemně nebo se koná osobní schůzka. Konzultační hodiny školního metodika prevence jsou zveřejněny na nástěnce u kabinetu výchovného poradce a také na webových stránkách školy.

Mgr. Jana Kabajová, Ph.D.

ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU ŠKOLY Z POHLEDU RIZIKOVÝCH PROJEVŮ CHOVÁNÍ

Tento školní rok došlo k personálním změnám ve škole na pozici ředitelky (Mgr. Blanka Zajícová), metodičky prevence (Mgr. Žaneta Stoklasová) a výchovné poradkyně (Mgr. Jana Kabajová, Ph.D.) Nově jmenované osoby v na tyto pozice se začínají aktivně vzdělávat dle potřeby svých funkcí tak, jak to udává zákon.

I nadále budeme do výchovně vzdělávacího procesu zařazovat aktivity podporující vzájemnou spolupráci dětí, stejně tak i aktivity sloužící k podpoře vzájemných vztahů mezi školou a veřejností.

Ve škole je zřízeno školní poradenské pracoviště, kde spolu úzce spolupracují metodička prevence, výchovná poradkyně, ředitelka školy a všichni pedagogové.

I nadále se budeme individuálně domlouvat na zavedení a na konkrétní náplni třídnických hodin, které se nám již v minulých letech osvědčily. Během třídnických hodin by měly být řešeny aktuální problémy, ale také by měly být zařazovány aktivity pro stmelení kolektivu. Je možné využít také kombinované formy, kdy je aktivním účastníkem třídnické hodiny metodička prevence.

V minulých letech proběhly adaptační programy pro žáky 6. tříd mimo školu, ve Vrbně pod Pradědem na TZ Železná. Bohužel, letos situaci značně zkomplikovala povodňová situace (září 2024). Proto jsme využili nabídky SVČ Bruntál a adaptační program bude zrealizován v prostorách školy a blízkého okolí. Programem budou žáky provázet třídní učitelka Mgr.

Martina Sikorová, metodička prevence Mgr. Žaneta Stoklasová a zástupce SVČ Bruntál Jana Franková.

Na základě pozitivních zkušeností se pokusíme o realizaci následujících preventivních akcí, pokud bude možné tyto akce realizovat nebo se jich účastnit: přednáška o poruchách příjmu potravy na Slezském gymnáziu, beseda o alkoholismu, Hasík, Den bezpečnosti a ochrany zdraví. Prostor věnujeme také tématům kyberšikany a obecně vlivu sociálních sítí na psychiku člověka.

I v tomto roce budeme podporovat vzájemné vztahy žáků. Budeme posilovat jejich sociální vztahy. Toho bychom chtěli dosáhnout na základě nabídky aktivit o přestávkách a volných hodinách. Žáci o velké přestávce mohou trávit svůj čas venku nebo v tělocvičně v závislosti na počasí. Volné hodiny mohou trávit v prostorách chodby, kde mají možnost využít deskové hry, dále mohou být v posilovně, využívat venkovní prostory.

CÍLE PROGRAMU

Pro žáky:

- 1) podporovat zapojení žáků do života školy (třídní samosprávy, výzdoba školy, udržování pořádku atd.), starší žáky zapojit do organizace různorodých akcí pro mladší žáky školy
- 2) zapojit žáky do mimoškolních aktivit, soutěží, sportovních akcí
- 3) seznámit žáky s nabídkou kroužků a podpořit je při jejich výběru
- 4) sestavit a přijmout pravidla chování v třídním kolektivu (tzv. pravidla třídy)
- 5) vzdělávat žáky v oblasti prevence nejen v rámci školního vzdělávacího programu, ale i v rámci dalších aktivit (přednášky, besedy apod.)
- 6) informovat žáky o důležitých telefonních číslech, jak v prostorách školy, tak na webových stránkách

Pro pedagogy:

- 1) zařazovat problematiku rizikových projevů chování do jednotlivých předmětů, věnovat se prevenci v rámci pravidelných třídnických hodin
- 2) zajišťovat besedy, přednášky, programy věnované prevenci, spolupracovat s externími odborníky
- 3) seznámit žáky s nabídkou kroužků
- 4) pravidelně oceňovat pozitivní projevy chování a úspěchy žáků prostřednictvím nástěnek, pochval, ať už písemných nebo ústních před ostatními žáky
- 5) podporovat a realizovat třídní výlety, školní projekty
- 6) pravidelně organizovat třídní schůzky, konzultační dny a dny otevřených dveří
- 7) rozšiřovat si vzdělání v oblasti prevence rizikových projevů chování, především pak školní metodik prevence
- 8) vést evidenci o řešených problémech v oblasti prevence formou zápisu o nevhodném chování žáka
- 9) rozšířit materiálové zázemí (letáky, brožury, DVD apod.) vztahující se k prevenci, vytvořit přehled užitečných internetových odkazů k jednotlivým tématům a umístit ho do souboru „Prevence“ v počítači ve sborovně
- 10) organizovat přednášky, besedy apod., využít přitom nabídek nejrůznějších organizací zabývajících se prevencí
- 11) vést nástěnku primární prevence s důležitými telefonními čísly a kontakty

Pro rodiče:

- 1) pravidelně aktualizovat webové stránky školy, zveřejnit školní preventivní strategii a minimální preventivní program na stránkách školy
- 2) umístit na webové stránky školy důležitá telefonní čísla a užitečné kontakty a odkazy
- 3) na začátku školního roku prokazatelně seznámit rodiče s obsahem školního řádu, s minimálním preventivním programem a školní preventivní strategií, upozornit rodiče zejména na program proti šikanování
- 4) informovat rodiče o aktualitách a akcích pořádaných školou prostřednictvím e-mailových zpráv, získat e-mailový kontakt na co největší počet rodičů z důvodu rychlého a snadného předávání informací
- 5) pořádat pravidelné třídní schůzky nebo konzultace, o aktuálně řešených problémech informovat na třídních schůzkách
- 6) podporovat atmosféru partnerství ve vztahu rodina-škola mimoškolními akcemi (den otevřených dveří, vánoční kouzlení, jarní vystoupení s názvem Maminkám a tatímkům atd.)
- 7) informovat neprodleně rodiče o případných rizikových projevech chování a závažnějších kázeňských přestupcích jejich dětí a o možnostech řešení, ať už v rámci školy či jiných organizací zabývajících se prevencí, nabídnout rodičům různé možnosti pomoci (kontakty na organizace, internetové odkazy, letáčky apod.)
- 8) nabídnout rodičům možnost využít konzultační hodiny školního metodika prevence

PŘEHLED TÉMAT PREVENCE V JEDNOTLIVÝCH PŘEDMĚTECH A ROČNÍCÍCH

Vztahy v kolektivu třídy

Již od prvních dnů v první třídě jsou žáci vedeni k vytvoření kamarádských vztahů ve třídě, ať už přímo během vyučování nebo v rámci třídnických hodin. Každá třída si sestavuje svá pravidla třídy. Na vyšším stupni se žáci věnují problematice vztahů mezi spolužáky rovněž v hodinách OSV a VO. V případě problémových vztahů ve třídní kolektivu se snažíme v dané třídě zorganizovat intervenci s pomocí odborníka.

Problematické vztahy v rodině

Žáci se s pojmem rodina seznamují od 1. třídy v rámci PRV a dále pak v předmětech OSV a VO. Věnují se i konfliktům v rodině a zákonu o rodině.

První pomoc

Výuka první pomoci probíhá na 2. i 1. stupni, přiměřeně věku žáků, převážně v hodinách PRV a PŘ.

5. tř. – Den zdraví - základy první pomoci

5. tř. – PŘ – základy první pomoci

- 8., 9. tř. – Den zdraví – základy první pomoci
8. tř. – PŘ - základy první pomoci

Dopravní výchova

Immediately po nástupu do školy se žáci seznamují s okolím školy a bezpečností pohybu v tomto prostoru. Dále pak v rámci předmětu PRV.

1. - 5. tř. – „Na chodníku, na cestě, vždy jezdíme bezpečně“ - akce školní družiny za účasti dopravních policistů
2. tř.- Den zdraví – bezpečnost v dopravě
4. tř.- Den zdraví – cyklistika, bezpečná jízda na kole

Požární výchova

Prolíná se především předměty jako PRV, CH, OSV a VO.

- 2., 6. tř. – „Hasík“
8. tř. – CH – hoření, hašení, hasicí přístroje
cvičný požární poplach

Zdravá výživa, bulimie, anorexie

Téma zdravé výživy se na 1. stupni probírá opakovaně v PRV, popř. PŘ.

6. tř. - OSV – zdravá výživa, poruchy příjmu potravy
7. tř. – Den zdraví – bulimie, anorexie, diety
- film „Lehká jako dech“
8. tř. – PŘ – tráv. s. – správná výživa, poruchy příjmu potravy
8. tř. – OSV – film „Samí“
- DVD – Poruchy příjmu potravy (Projekt HELP-P3)
9. tř. – přednáška na téma „Poruchy příjmu potravy“, Slezské gymnázium – projekt HELP-P3

Kouření, alkoholismus

O škodlivosti kouření a závislosti na kouření a alkoholu jsou žáci 1. stupně opakovaně informováni v předmětech PRV, v 5. tř. také v PŘ.

6. tř. – OSV – zneužívání návykových látek – kouření, alkohol
8. tř. – PŘ - tráv.s. - závislost na alkoholu, dých.s. – škodlivost kouření
9. tř. – CH - alkoholy
8., 9. tř. – beseda s léčenými závislými

Agresivní formy chování, šikana

Téma prolínající se všemi ročníky nejen v rámci vyučovacích předmětů a třídnických hodin, ale rovněž téma zakotvené ve školním řádu, tedy na začátku každého pololetí s žáky opakovaně probírané.

3. - 5. tř. – beseda se zástupci Linky bezpečí
6. tř. – OSV – šikana a jiné projevy násilí
- film „Mezi stěny“
8. tř. – OSV - šikana a jiné projevy násilí, komunikace se službami odborné pomoci
9. tř. – OSV – film „Zkažená mládež“

Drogové závislosti

Na nižším stupni jsou žáci s problematikou seznamování spíše okrajově, a to hlavně ve smyslu varování před cizími lidmi nabízenými cukrovinkami apod. Na vyšším stupni se uvedené téma řeší podrobně v rámci OSV a VO.

6. tř. – PŘ – houby a jejich nebezpečí

- 6. tř. – Den zdraví – lékárníčka, chemická léčiva, léčivé byliny
- 7. tř. – Z – Lat. Amerika, Asie – pěstování a šíření drog
- 8. tř. – PŘ – doping, toxikomanie, nesprávné užívání léků
- 8. tř. – OSV - film „Katka“
- 9. tř. – CH – třídění drog a jejich účinky
- 9. tř. – OSV – film „Requiem za sen“
- 8., 9. tř. – beseda s léčenými závislými
- beseda s odsouzenými užívatelkami drog

Vandalismus, krádeže, trestně právní zodpovědnost

Povědomí o zásadách slušného chování, společenských hodnotách a normách si žáci přinášejí již z mateřské školy, Na základní škole je toto povědomí dále prohlubováno a upevňováno formou třídnických hodin a vlastně vytvářením pravidel života ve škole.

- 7. tř. – VO – morálka, lidská práva
- 8. tř. – VO - občanský zákoník, člověk a právo

Nebezpečné jevy spojené s užíváním internetu a mobilních telefonů, netolismus

Žáci budou s tímto tématem postupně seznamováni i v nižších ročnících, a to především v hodinách PRV na 1.stupni a v hodinách INF a OSV na 2.stupni, dále také formou přednášek a besed.

- 4. - 5. tř. – přednáška Linky bezpečí na téma „Já a svět počítačů“
- 6. tř. – INF - film „Seznam se bezpečně 1“
- 7. tř. – INF - film „Seznam se bezpečně 2“
- 8. tř. – INF - film „Seznam se bezpečně 3“

Sexuální výchova, AIDS, sexuální zneužívání

Žáci jsou přiměřeně věku informováni již na nižším stupni v rámci PRV.

- 6. tř. – PŘ – viry, HIV
 - Z – Afrika- rozšíření nemoci AIDS
 - OSV – puberta, dospívání
 - přednáška o dospívání
 - přednáška na téma sexuální výchova (externí organizace)
- 7. tř. – přednáška na téma sexuální výchova (externí organizace)
- 8. tř. – PŘ – AIDS, pohlavní choroby
 - VO – puberta a dospívání
 - OSV – láska, partnerské vztahy, manželství
 - přednáška na téma sexuální výchova (externí organizace)
- 9. tř. – OSV – sex. dospívání a reprodukční zdraví, AIDS
 - OSV - film „Mezi nimi“
 - přednáška na téma sexuální výchova (externí organizace)

Xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus, extremismus

Tyto pojmy jsou žákům postupně představeny v rozmezí možností jejich vnímání. Na nižším stupni se opakovaně seznamují s kulturní diferencí a etnickými skupinami.

- 6. tř. – VO – vztahy k národnostním menšinám
- 7. tř. – VO – vztahy k národnostním menšinám
- 8. tř. – VO – rasismus, xenofobie
- 9. tř. – VO – problematika národnostních menšin
- 9. tř. – D - projekt „Holocaust“ + exkurze do Osvětimi
50. a 60. léta v USA

9. tř. – OSV - film „Bílé lži“

Sekty a sociálně patologická náboženská hnutí

8. tř. – VO – světová náboženství

9. tř. – VO – náboženské sekty

Gambling –patologické hráčství

8. tř. – OSV - patologické hráčství

8 ., 9. tř. – beseda se závislými

MĚŘENÍ EFEKTIVITY PROGRAMU

- evidence výskytu rizikových projevů chování
- zápis jednání o přijatých opatřeních v případě výskytu rizikových projevů chování
- sledování vlivu opatření na vývoj jedinců s problémovým chováním
- dotazníky zjišťující informovanost žáků ve sledovaných oblastech
- dotazníky pro žáky mapující např. duševní pohodu a vztahy, společenské klima a zapojení zainteresovaných, postoje a vnímání rizika, drogové návyky
- vypracování závěrečné zprávy školního metodika prevence, která je součástí výroční zprávy školy

PŘÍLOHY

Příloha č.1 – Přehled vybraných platných předpisů pro oblast prevence rizikových forem chování

Příloha č.2 – Kontakty s jinými organizacemi

Příloha č.3 – Doporučená literatura

Příloha č.4 – Program proti šikanování

Příloha č.5 – Přehled kroužků a volnočasových aktivit nabízených školou

Příloha č. 1
Přehled vybraných platných předpisů
pro oblast prevence rizikových forem chování

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016).
- Metodické doporučení ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

Všechny metodické pokyny lze najít také na <https://msmt.gov.cz/vzdelavani/socialni-programy/metodicke-dokumenty-doporuceni-a-pokyny>

Veškeré pokyny jsou k nahlédnutí u metodika prevence na ŠPP.

Příloha č. 2
Kontakty s jinými organizacemi

EURTOPIA. CZ, Zacpalova 27, Opava, www.opava.eurotopia.cz		
Aktivity pro školy		
Mgr. E. Grydilová, DiS. eva.grydilova@eurotopia.cz	731 613 482	Preventivní, adaptační programy, vzdělávání a metodická podpora pedagogů
Nízkoprahové kluby		
Klub Modrá kočka: Hradecká 16, Opava Mgr. E. Grydilová, DiS. eva.grydilova@eurotopia.cz	731 613 482	Víkendové a letní pobyty pro děti ze sociálně znevýhodněných rodin a s poruchami chování. Preventivní a adaptační programy.
Doučování pro děti: Hradecká 16, Opava Mgr. N. Šachtelová, nikola.sachtelova@eurotopia.cz	604 380 269	Doučování dětí.
Poradenské středisko, Zacpalova 27, Opava; Tyršova 5, Kravaře		
Vedoucí pracoviště: Bc. P. Paterová petra.paterova@eurotopia.cz	734 202 918	Právní a sociální podpora a pomoc při řešení obtížných životních situací.
Mgr. I. Ořovec		Bezplatná právní pomoc.
AMT Centrum, Zacpalova 27, Opava		
Vedoucí pracoviště: Bc. T. Žvečáková terezazvecakova@eurotopia.cz	730 892 759	Asistenční, mediační a terapeutické centrum, které poskytuje BEZPLATNÉ služby rodinám s dětmi v rozvodové nebo obdobné krizové situaci, případně osobám blízkým rodině.
Centrum inkluze, Na Rybníčku 56, Opava a Švermova 249, Vítkov www.centruminkluze.cz		
Mgr. Lucie Stanjurová lucie.stanjurova@centruminkluze.cz	728 343 747	Preventivní, adaptační programy, podpora při práci se žáky cizinci, OSV, MKV, DVPP aj. Opava a Vítkov.
KKC „Pod slunečником“, Hradecká 16, Opava www.podslunecnikiem.cz		
Mgr. Kateřina Králová kralova@podslunecnikiem.cz	775 765 008	Individuální a skupinová terapie pro lidi s problémem závislosti, krizová intervence, prevence závislosti.
Krizové a kontaktní centrum: kbc@podslunecnikiem.cz	553 718 487	Poradenství v oblasti mezilidských vztahů a komunikace, nácvik relax. technik. Soc.právní poradenství.
ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE www.csicr.cz		
Praha – Ústředí		
P. Šnámska 37, Praha 5, posta@csicr.cz	251 023 127	
Ústřední školní inspektor: Mgr. T. Zatloukal, MBA, LL.M., MSc.	251 023 106	
Inspektorát MSK		
Matičků 20, Ostrava cm.18@csicr.cz	596 115 474, 607 005 363	
Ředitelka inspektorátu: PhDr. H. Slaná	596 115 487, 702 004 839	
Detailované pracoviště Opava		
Husova 17, Opava	553 623 520, 553 716 117	
KRAJSKÝ ÚŘAD OSTRAVA www.msk.cz		
Oddělení mládež a sport - Prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže		
Krajský metodik prevence: Mgr. Andrea Matějková		Krajský školský koordinátor prevence – referent pro prevenci sociální

Mgr. Lucie Šimečková, metodik prevence v Pedagogicko-psychologické poradně Opava, 2024/25

andrea.matejkova@msk.cz	595 622 337	patologických jevů a dotace
Právník: Mgr. Miroslav Trykar miroslav.trykar@msk.cz 595 622 359 Mgr. Horníčková Andrea andrea.hornickova@msk.cz 595 622 921		Poradenská a konzultační činnost v oblasti školství v přenesené působnosti a v oblasti pracovníprávních vztahů.
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY www.msmt.cz		
Oddělení prevence		
Karmelitáská 7, Praha 1 podatelna: posta@msmt.cz		234 811 111
Vedoucí oddělení: Mgr. Svatopluk Pohorelý svatopluk.pohorely@msmt.cz		horizontální a vertikální úroveň koordinace a spolupráce v oblasti primární prevence, systémová opatření v oblasti primární prevence, metodiky, legislativa
Mgr. Vladimír Sklenář vladimir.sklenar@seznam.cz 234 811 698		protidrogová prevence, certifikace programů primární prevence rizikového chování, koordinace s kraji, poradenská- prevence
ODBOURNÁ SPOLEČNOST PRO PREVENCI RCH www.osprch.cz		
Gorkého 53/3, Brno PhDr. L. Skácelová osprch@gmail.com 603 885 663		Etické aspekty primární prevence, odborná terminologie v PP, věda a výzkum v oblasti PP, vzdělávání v PP.
NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT ČR (NÚV) www.npice.cz		
Weilova 1271/3, Praha 10 274 622 111 Novoborská 372, Praha 9 281 881 250		Vzdělávání, RVP, další vzdělávání pedagogů, poradenské služby, prevence
TELEFONNÍ LINKY		
Linka bezpečí www.linkabezpeci.cz		
116 111 NONSTOP, ZDARMA pomoc@linkabezpeci.cz	Pro děti, mládež a studující do 26 let. Volat se dá z mobilního telefonu i z pevné linky zdarma. Pokud si nevíte rady, něčeho se bojí, mají pocit, že jim rodiče nerozumí, je mu ubíhavěno, trápí se kvůli lásce, mají pocit, že nic nezvládají aj. Může se to týkat rodiny, kamarádů, školy, lásky, konkrétních situací, bolesti, pocitů. Anonymní.	
Linka ztracené dítě www.linkaztracenedite.cz		
116 000 NONSTOP, ZDARMA 116000@cestazkrize.net	Pro děti, mládež, dospělé. Volat se dá z mobilního telefonu i z pevné linky zdarma. Pomoc při porušování či ohrožení práv dítěte. V situacích ztráty, útěku, pohřelování, sex. zneužívání, vykořisťování, bojíte se o něj, ubližují mu na internetu... Ohrožené dítě. Rozhod rodičů, potíže ve škole. Anonymní.	
Linka první psychické pomoci www.linkapsychickepomoci.cz		
116 123 ZDARMA Denně: 8:00 – 18:00 hod 116123@cestazkrize.net	Pomoc lidem v akutní krizi, zvažují sebevraždu, mají dlouhodobý stres, samota – je jim úzko, neví jak dál, na všechno sami, trápí se, děje se jim něco zlého, potřebují srovnat myšlenky, poradit. Anonymní.	
Rodičovská linka www.rodicovskalinka.cz		
606 021 021 ZPOPLATNĚNO pomoc@rodicovskalinka.cz Po – čtv.: 13:00 – 19:00 hod Pátek: 9:00 – 15:00 hod	Pro rodiče, prarodiče, rodinné příslušníky, pedagogy, dospělé. V případě výchovných či rodinných obtíží, pokud máte podezření na patologii v chování dítěte nebo patologickou situaci dítěte – krádeže, lži, sebepoškození, školní problémy, rodinná situace, týrání dítěte aj. Anonymní.	
Linka pro pedagogy www.skolaonline.cz		

Mgr. Lucie Šimečková, metodik prevence v Pedagogicko-psychologické poradně Opava, 2024/25

841 220 220 TEL. ZPOPLATNĚN Prac. dny: 8:00 – 16:00 hod 777 711 439	Podpůrná služba pro pedagogy z celé ČR při řešení problémových výchovných situací ve školách. Hlavně pro školy, které nemají psychologa a spec. pedagoga. Linka poskytuje přímé telefonické poradenství a disponuje rozsáhlou databází kontaktů na instituce, které mohou být školami využívány. Umožňuje anonymní kontakt.
Dětství bez násilí www.detstvibeznasili.cz	
601 500 198 ZPOPLATNĚN poradna@centrumlozba.cz Po – stř.: 9:00 – 11:00 hod 15:00 – 17:00 hod	Linka pro děti, rodiče, pedagogy. Přímá podpora dětí ohrožených násilím.
Národní informační centrum pro mládež (NUV) www.nicm.cz	
221 850 850, 221 850 850 TEL. ZPOPLATNĚN info@nicm.cz Po – út: 12:00 – 17:00 hod	Poskytuje mladým lidem a pracovníkům s mládeží bezplatné informace z těchto oblastí: vzdělávání v ČR a v zahraničí, cestování, volný čas, sociálně - patologické jevy, občan a společnost, mládež v EU a další. Je zároveň zastřešujícím, metodickým, kontrolním a koordinačním subjektem pro ostatní informační centra pro mládež v České republice.

Příloha č. 3 Doporučená literatura

- Angus: **Sex, AIDS, vztahy**. Křesťanský život, Albrechtice 2001
- Bečka: **Jak jsme přišli na svět**. Avicenum, Praha 19985
- Brázdová: **Zásady společenského chování**. Road, Praha 1991
- Braun a kol.: **Sexuální výchova**. Problematika dětské pornografie a její prevence na škole (příručka pro učitele), VÚP ve spolupráci s MŠMT, Praha 2003
- Brtníková: **Jsem žena, kterou hledáš. Jsem muž, kterého potřebuješ**. SIVANA, Hradec Králové 1991
- John,
- Brtníková a kol.: **SEX? AIDS!** Horizont, Praha 1989
- Bruhová: **Odívání**. Textilní techniky. Pro 6.-9. ročník základní školy. Fortuna, Praha 1992
- „**Čas proměn**“ – školní program. Příručka o dospívání pro dívky. Procter & Gamble, 1997
- „**Čas proměn**“ – školní program. Příručka o dospívání pro chlapce. Procter & Gamble, 1997
- Čermák: **Dětská agrese**. CERM akademické nakladatelství s.r.o. Brno 1998
- ČS: **Život bez drog**. Rady pro rodiče
- Donát, Donátová: **Důvěrně a otevřeně o sexualitě**. Fortuna, Praha 1996
- Drtíl: **DROGOVÁ ZÁVISLOST**. Ústav zdravotní výchovy, 1986
- Fountain: **Místo na slunci**. Tereza, Arcadia, Praha 1994
- Chaloupka, Patočka, Tánská: **Chytrému napověz...** Albatros, Praha 1979
- Chceš si být jistý sám sebou? Nech si udělat test na HIV!** Státní zdravotní ústav, Praha 1997

Johnson & Johnson. **Dospívání a menstruace**. Příručka pro učitele
 Joyeux: **City, sexualita, AIDS**. Portál, Praha 1994
 Joyeux: **J sme zamilovaní**. Portál, Praha 1994
 Kubrichtová, Marádová: **Rodinná výchova. HYGIENICKÉ NÁVYKY, PÉČE O ZDRAVÍ**.
 Pro 5.-9. ročník základní školy. Fortuna, Praha 1992
 Kubrichtová, Marádová, Wildová: **Rodinná výchova. PÉČE O DÍTĚ**. Pro 8.-9. ročník
 základní školy. Fortuna, Praha 1994
 Kučera: **Cesta nikam**. Ústav zdravotní výchovy, 1978
 Marádová: **Výživa a příprava pokrmů**. Pro 5.-9. ročník základní školy. Fortuna, Praha 1992
 Marhounová, Nešpor: **Alkoholici, feťáci a gambleři**. Empatie, Praha 1995
 Marhounová: **Rodinná výchova.. Základy rodinného života I**. Pro 5,-7.. ročník základní
 školy. Fortuna, Praha 1992
 Marhounová: **Rodinná výchova.. Základy rodinného života II**. Pro 8.-9. ročník základní
 školy. Fortuna, Praha 1992
 Meredithová: **Dospívání a sex**. Mladé letá, Bratislava 1994
 Nešpor: **Jak překonat problémy s alkoholem vlastními silami**. Sportpropag, a.s, Praha
 1996
 Nešpor: **Jak překonat problémy s hazardní hrou**. Sportpropag, a.s, Praha 1996
 Nešpor: **Kouření, pití, drogy**. Portál, Praha 1994
 Nešpor: **Středoškoláci o drogách, alkoholu, kouření a lepších věcech**. Portál, Praha 1995
 Nešpor, Csémy, Pernicová: **Zásady efektivní primární prevence**. Praha 1999
Pedagogové proti drogám. Program preventivních aktivit uplatňovaných ve školách a
 školských zařízeních. Odbor pro mládež MŠMT, Praha 1999
 Piňos, Toman: **Hovořte s dětmi otevřeně**. Citadela, o.s. Bruntál 2004
Polámal se mraveneček....aneb První pomoc pro děti.
 Poliaková, Poradovský: **Když dospívám**. SPN, Praha 1991
Práva jsou pro všechny. Nadace Naše dítě. 2003
 Presl: **DROGY! 106 otázek a odpovědí**. MEDEA KULTUR PRAHA s.r.o.
Rodina proti kriminalitě. Praktické rady a informace. Bílý kruh bezpečí
 Říčan, Píthartová: **Krotíme obrazovku**. Jak vést děti k rozumnému užívání médií. Portál,
 Praha 1995
 Řehák: **Sex: šlehačka na dortu**. Křesťanský život, Albrechtice 2001
 Schneiderová: **Na co se ptají DĚVČATA**. Knižní klub, Alpres, Praha 1996
Sport bez dopingu. MŠMT, Praha 1995
 Stěelec, Marádová, Marhounová, Řehulka: **Kapitoly z rodinné výchovy**. Pro střední školy.
 Fortuna, Praha 1992
 Svoboda: **Co mám dělat když....** Maldá fronta a.s., Praha 1995
 Svobodová, Kozák: **MLÁDEŽ A KOUŘENÍ**. Pomůcka pro pedagogy a vychovatele. Ústav
 zdravotní výchovy, Praha 1990
 Svobodová, Vodrážka: **MLÁDEŽ A ALKOHOL**. Metodický text pro učitele o prevenci
 alkoholismu. Ústav zdravotní výchovy, Praha 1979
 Syrůček, Šejda, Ticháček: **Syndrom získaného selhání imunity (AIDS)**. Avicenum, Praha
 1986
 Šejda, Zvěřina: **Co máme vědět o AIDS**. Příručka pro učitele základních škol. Komenium,
 Praha 1992
Téměř dospělá. O pubertě a menstruaci. Fortuna, Praha 1992
 Trnka: **Jak se chovat v situacích ohrožení**. BIANKA, České Budějovice 2001
 VZP ČR: **DROGY**. Jak vlastně vypadají? Informační materiál pro rodiče.
 VZP ČR: **Můj kamarád bere drogy...Co mám dělat?** 1998
 VZP ČR: **My, drogy a Evropa**

Příloha č. 4

Program proti šikanování

V prevenci proti šikanování a při řešení šikanování postupuje škola podle programu proti šikanování. Cílem tohoto programu je předcházet výskytu šikanování u žáků školy, případně snížit výskyt šikany, zvyšovat odolnost vůči tomuto jevu, zajisti dostatek informací, poradenství a včasnou intervenci v případě výskytu šikany ve škole. Je určen všem pedagogickým pracovníkům školy, dále pak nepedagogickým pracovníkům, rodičům a žákům školy. Tento program je nedílnou součástí školní preventivní strategie. Žáci a zákonní zástupci jsou s programem seznámeni vždy na začátku školního roku, rodiče jsou pak zejména upozorněni na část věnující se možným příznakům šikanování.

Co je to šikanování?

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Na rozdíl od jiných druhů násilí je šikana zvláště zákeřná, protože často zůstává dlouho skrytá. Tak i při relativně malé intenzitě šikany může u jejích obětí docházet k závažným psychickým traumatům s dlouhodobými následky. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

Dochází-li k šikanování dětí v průběhu vyučování, pak z právního hlediska nese plnou odpovědnost za vzniklou škodu školské zařízení. Z tohoto důvodu musí pedagogický pracovník šikanování mezi žáky předcházet, jeho projevy neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc. Pedagogický pracovník, kterému bude znám případ šikanování a nepřijme v tomto ohledu žádné opatření, se vystavuje riziku trestního postihu pro neoznámení, případně nepřečtení trestného činu.

Znaky šikanování

a) nepřímé

- Žák je o přestávkách často osamoceny, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády.
- Při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními.
- O přestávkách vyhledává blízkost učitelů.
- Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený.

- Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči.
- Stává se uzavřeným.
- Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje.
- Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené.
- Zašpiněný nebo poškozený oděv.
- Stále postrádá nějaké své věci.
- Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy.
- Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy.
- Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.
- Odřenyiny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit.
- Zejména je třeba věnovat pozornost mladším žákům nově zařazeným do třídy, neboť přízpusobovací konflikty nejsou vzácností.

Rodiče žáků by si měli všimnout zejména těchto možných příznaků šikanování:

- Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jeho kamarádi.
- Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem.
- Nechutí jít ráno do školy (zvláště když dřív mělo dítě školu rádo). Dítě odkládá odchod z domova, případně je na něm možno při bedlivějším pozorování vidět strach.
- Ztráta chuti k jídlu.
- Dítě nechodí do školy a ze školy nejkratší cestou, případně střídá různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem.
- Dítě chodí domů ze školy hladové (agresori mu berou svačinu nebo peníze na svačinu).
- Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze spaní.
- Dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně.
- Dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě. Odmítá svěřit se s tím, co je trápí.
- Dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody (např. opakovaně říká, že je ztratilo), případně doma krade peníze.
- Dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí.
- Dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům.
- Dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma. Své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat (manipulace s teploměrem apod.).
- Dítě se vyhýbá docházce do školy.
- Dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku.

b) přímé

- Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo „legrací“ zranitelný.
- Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávisným nebo pohrdavým tónem.
- Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil.

- Příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem a skutečnost, že se jim podřizuje.
- Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k spoluúčasti na nich.
- Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí.
- Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout.

Prevence šikany

1. Základem prevence šikanování a násilí na školách je podpora pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky (a mezi žáky a učiteli). Školy a školská zařízení při efektivní realizaci prevence šikanování usilují o vytváření bezpečného prostředí a za tím účelem:
 - podporují solidaritu a toleranci,
 - podporují vědomí sounáležitosti
 - posilují a vytváří podmínky pro zapojení všech žáků do aktivit třídy a školy
 - uplatňují spolupráci mezi dětmi a rozvíjí jejich vzájemný respekt
2. Je potřeba zajistit další vzdělávání pedagogických pracovníků, jak v oblasti problematiky šikanování, tak v oblasti problematiky vytváření dobrých vztahů, v práci s dynamikou skupiny, v podpoře a upevňování zdravých třídních norem žáků.
3. V souladu s pracovním řádem je zajištěn dohled pedagogických pracovníků nad žáky zejména ve škole před vyučováním, o přestávkách mezi vyučovacími hodinami, mezi dopoledním a odpoledním vyučováním. Především v rizikových prostorách, kde by mohlo docházet k šikanování (sociální zařízení, šatny, zavřené dveře tříd během přestávek, šatny v tělocvičně, chodba u zookroužku).
4. Škola nabízí žákům množství volnočasových aktivit v rámci nepovinných předmětů, kroužků, soutěží, divadelních představení, koncertů, na 1. stupni rovněž v rámci školní družiny.
5. Žáci jsou o šikaně pravidelně informováni prostřednictvím třídnických hodin, některých výukových předmětů (osobnostní výchova, výchova k občanství, tělesná výchova), besed a přednášek. Na viditelném místě je umístěn informační leták pro žáky, kde mají možnost kdykoliv získat základní informace o šikaně, včetně telefonního kontaktu na Linku bezpečí.
6. Na začátku školního roku jsou žáci i rodiče prokazatelně seznámeni s krizovým plánem řešení šikany, který je součástí tohoto Programu proti šikanování.
7. Školní knihovna je průběžně doplňována o literaturu z oblasti problematiky násilného chování a šikanování
8. Žáci mají možnost v případě potřeby využít schránky důvěry.

Krizový plán řešení šikany

Školní metodik prevence byl proškolen v řešení 1. a 2. stadia šikany dle Z. Martínka.

a) Postupy pro počáteční stadia šikanování

- 1) Odhadněte závažnost onemocnění skupiny.
- 2) Zjistěte informace od oběti i spolužáků.
- 3) Najděte vhodné svědky.
- 4) Proveďte individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky.
- 5) Chraňte oběti šikany.

- 6) Proveďte rozhovor s agresory, případně konfrontaci mezi nimi.
- 7) Svolejte výchovnou komisi.
- 8) Spolupracujte s rodiči obětí i agresorů.
- 9) Rozeberte situaci se třídou, dále sledujte a pracujte se vztahy.

b) Řešení případů pokročilé a nestandardní šikany

1) Okamžitá ochrana oběti

Umístění žáka do ochranného prostředí s dohledem dospělé osoby, Kontaktování rodičů, aby dítě vyzvedli a domluvili se na dalším postupu.

2) Stanovení strategie

Situaci řeší intervenční tým. Optimální složení: ředitel, třídní učitel (TU), školní metodik prevence (ŠMP), výchovný poradce (VP), popř. externí odborník.

3) Rozhovor se žáky v pořadí: oběť, svědci, agresori

Výpovědi jsou zaznamenány dostatečně přesně. Dle situace je možno oddělit agresory od kolektivu, aby nemohli ovlivnit svědky. Je třeba zjistit:

Kdo je oběť?

Kdo je agresor?

Kdy a kde k šikaně dochází?

Jakou formou?

Jak dlouho a jak často trvá?

Proč ubližovali?

Jaký trest (opatření) navrhuješ?

Proč?

Jak lze násilí v budoucnu zabránit?

Přímá konfrontace oběti s agresorem je nepřípustná!

4) Oznámení

Vedení školy informuje vždy OSPOD a příslušnou PPP, případně Policii ČR či další orgány.

5) Informace učitelскому sboru a jeho účast

Ředitel svolá mimořádnou schůzi, seznámí učitele s okolnostmi vzniku a vyšetřování případu. Za intervenční tým přednese návrh na výchovná opatření a na způsob práce s klimatem třídy. O výchovném opatření nechá hlasovat a vyhotovit zápis s domluveným postupem (např. monitoring chování, zvýšený dozor, formy postihu při dalším porušení kázně, programy na zlepšování sociálních vztahů ve skupině, apod.).

6) Individuální schůzky s rodiči aktérů případu (agresorů, obětí)

Je dobré jednat s rodiči agresorů a obětí odděleně, rodiče agresorů zvát po jednom páru. Jednání je přítomen ředitel, VP, ŠMP, TU, případně další osoby. Je žádoucí přítomnost obou rodičů projednávaných dětí. Jsou seznámeni s případem a opatřeními, která škola přijme. Obě strany podepíší zápis z jednání. Rodičům lze doporučit, aby děti nechali vyšetřit (PPP, SVP apod.).

7) Dohoda o vzájemné informovanosti

Je žádoucí, aby se škola s rodiči dohodla na vzájemném informování (např. zprávy z vyšetření apod.).

Třídnická hodina pro žáky

Žáci jsou informováni o rizicích agresivního chování a o výchovných opatřeních školy. ZU ostatních tříd téma využijí k diskuzi, informují o možnostech pomoci pro oběti a svědky šikany.

Mimořádná třídní schůzka (po přijetí výchovných opatření)

Rodiče jsou informováni o situaci, průběhu vyšetřování a opatřeních pro zamezení dalších potíží. Učitel má vždy na mysli ochranu oběti, přítomné seznámí s příznaky šikany a kontakty na odborné instituce. Schůzce může být přítomen odborník. Rodiče jsou ubezpečeni o kompetencích školy případ dále řešit a jsou vyzváni ke zvýšené pozornosti a ke spolupráci. Schůzky mohou proběhnout ve třídě, kde šikana vznikla, nebo také ve třídách, kde mohou nastat podobné potíže.

Výchovná opatření

1. domluva třídního učitele, informace rodičům
2. napomenutí a důtka třídního učitele
3. důtka ředitele
4. snížená známka z chování
5. doporučení rodičům zainteresovaných dětí vyhledat odbornou pomoc (SVP, psycholog, apod.)
6. výchovná opatření v mimořádných případech: doporučení rodičům umístit dítě do pobytového oddělení SVP
7. návrh OSPOD k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy

Příloha č. 5
Přehled kroužků a volnočasových aktivit nabízených školou

Název	Kdy	Třída	Vyučující
Náboženství	Čt 12:15 – 13:00	1.	Lebedová
	Út 11:20 – 12:35	2.A, 2.B	Prusková
	St 13:00 – 13:45	3.A, 3.B	Rečlo
	Út 13:30 – 14:15	4.	Prusková
	Út 12:40 – 13:25	5. A, 5.B	Prusková
	Pá 13:30 – 14:15	6, 7.	Rečlo
	Pá 14:15 – 15:00	8., 9.	Rečlo
Žákovská knihovna	Út 10:35-10:55, 13:30-14:15	1.-9.	Zajíčková
Dramatická výchova	Út 13:30-14:15	7.-9.	Halátek
Sbor	Pá 13:30 – 14:10	3.-9.	Vaňková
Hra na zobcovou flétnu	Út 13:00-13:45	3.A	Holušová
Zoo Kroužek	Po 13:15 – 14:00	3.A, 3. B	Fischerová
Zoo Kroužek	Pá 13:15 – 14:00	4., 5.	Fischerová
Kroužek anglického jazyka	Čt 13:00 – 13:45	2.A	Vičánková
Kroužek anglického jazyka	Čt 12:15 – 12:50	2.B	Halátková
Kroužek anglického jazyka	Čt 12:55 – 13:30	2.B	Halátková
Matematický kroužek	Pá 13:00 – 13:45	5.A	Katreniaková
Deskové hry	Po 13:30 – 14:15	5.A	Katreniaková
Deskové hry	St 15:00 – 14:45	4.B	Štenclová
Deskové hry +matem.kroužek	St 13:00 – 13:45	5.B	Katreniaková
Doučování	Každý den	2.A	Vičánková
Doučování	St 12:00 – 12:45	2.B	Glacová

Ve Stěbořicích dne 30. 9. 2024